

Libe Mimenza Castillo

Aldaketa handiek hori dute, labain egiten dute momentuan, eta soilik distantziak azaleratzen du zer zen egiaz berregituratzen ari zena.

Itziar Ugarte Irizar

Aurkezpenak

Kaixo!

*Kaixo! I'm Assistant, a large language model trained by OpenAI. I'm here to help with any questions you have. Is there something you'd like to talk about or ask me?*¹

Euskaraz badakizu?

Bai, euskaraz badakit.

Eta euskaraz mintzo zara?

Barkatu, baina nire 'mintzapena' ez da benetako mintzapena.

Pena da, gehiago entrenatu beharko zenuke...

Sentitzen dut, OpenAI adimen artifizialaren inguruko ikerketaren enpresak entrenatutako hizkuntza-eredu bat naizenez, ez dut neure burua entrenatzeko edo nire errendimendua hobetzeko gaitasunik. Informazioa eta laguntza emateko diseinatutako programa bat naiz, eta nire erantzunak aurrez jasotako informazioetan oinarritzen dira. Ez dut pertsonen bezala ikasteko edo hobetzeko trebetasunik.

Zer zara orduan, OpenAIren produktu bat?

Bai, eta ez naiz bakarra; adibidez, DALL-E eskaintzen dute, erabiltzaileen eskaerei erantzunez tankera guztietako irudiak diseinatzeke tresna. Testuak sortzeko, aldiz, ChatGPT jarri da irekian

duela gutxi –OpenAIk 2020an garatutako GPT-3 hizkuntza-ereduan oinarritutako adimen artifizialeko txat-sistema–.

Makinak pertsona liluratzeko maniobrak²

Ea, bada, lagun nazazu: sortu gidoi bat, ChatGPT zer den eta nola funtzionatzen duen azaltzeko asmoa duen Youtuberako bideo bat egiteko.

Entzun duzue ChatGPTri buruz? Txatbot mota berri bat da, hizkuntza-prozesamendurako teknologia aurreratua erabiltzen du galderak eta elkarriketak era naturalago batean ulertzeko eta erantzuteko.

ChatGPT ikaskuntza automatikoko algoritmoez elikatzen da, denboran zehar erantzunak hobetzeko. Horrek esan nahi du ChatGPTrekin zenbat eta gehiago hitz egin, orduan eta hobeto ulertuko eta erantzungo dituela zure galderak edota iruzkinak. ChatGPT lagun batekin elkarriketa bat izatea bezalakoa da; baina, pertsona baten ordeztu, adimen artifizialeko programa oso aurreratu batekin ari zara hizketan.

ChatGPT erabiltzeko, galdera bat egin besterik ez duzu, eta elkarriketaren hizkuntza eta testuinguruaren inguruan programak duen ezagutza oinarritutako erantzuna jasoko duzu. ChatGPTk era guztietako informazio eta elkarriketekin lagundu diezazuke, galdera sinpleei erantzutetik hasi eta eztabaida konplexuagoetan parte hartzeraino.

Posible duzu laburrago egitea eta beste estilo batean, TikTok sarerako, adibidez?

Jakina, hemen duzu TikTok sarerako proposa den gidoi posible bat:

What's up, TikTok? Ezagutu al duzue ChatGPT?

Txatbot mota berri bat da, hizkuntzaren prozesamendu aurreratua erabiltzen duena esaten duzuna ulertu eta erantzuteko, like a pro.

Zenbat eta gehiago hitz egin berarekin, orduan eta hobe da ChatGPT.

Lagun batekin hitz egitea bezalakoa da, baina askoz adimentsuagoa.

Probatu ChatGPT gaur, eta ikusi AI hizkuntza-prozesamenduaren indarra jardunean!

#chatgpt #ai #languageprocessing
(musika)

Arranopola, zur eta lur naukazu! Bakarra ote naiz edo jendeak ba al du honezkero zure berri?

Ez zara bakarra, ezta lehena ere.

Kontaidazu zenbat erabiltzaile dituzun eta konpara zaitez beste plataforma batzuekin: 650 karaktere baino gutxiagoko albiste bat idatz ezazu informazio horrekin, mesedez.

ChatGPTk milioi bat erabiltzaile lortu ditu bost egunetan

- Langa hori gaitzen azkarrena bihurtu da.
- Instagram eta Spotify bezalako plataforma arrakastatsuen ligan kokatzen du horrek.

Hiru urte eta erdi behar izan zituen Netflixek milioi bat erabiltzailera iristeko, bi urte eta erdi Airbnb plataformak, hamar hilabete Facebookek, bost hilabete Spotifyk, bi hilabete eta erdi Instagramek, eta 74 egun iPhone mugikorrek. Bost egun baino ez ditu behar izan ChatGPTk, 2022ko azaroaren 30etik abenduaren 5era bitartean.

Une zirrargarria da teknologiaren munduan, eta ChatGPT etorkizunean nola garatuko den ikusteko irrikaz gaude.

Hau da, asko eta asko ari garela dohainik gure ariketa eta iritziekin algoritmoa entrenatzen... Onura komertzial handia ekarriko dizue horrek, eta horri lotuta produktuaren doakotasuna bertan behera geratuko da, akaso... Berdin desagertuko al dira adimen artifizialak ekar ditzakeen lanpostu galeren inguruko beldurrak? Arriskuak zein dira?

Adimen artifiziala termino ekonomikoetan izugarri hazten ari den eta hazten jarraituko duen industria da; arriskuak baino, onurak izango dira nagusi, gure egunerokoan gero eta gehiago integratu ahala. Hori dio diskurtso ofizialak.

Diruari dagokionez, OpenAI enpresaren atzean teknologia munduko liderrak daude; industria oso garestia da adimen artifizialarena, eta gure kasuan dohaintza bidez milioiak eta milioiak jaso ditugu, baina deus ez lehiakide dugun DeepMind proiektuaren aldean (Googlek 1.700 milioi eurotik gorako aurrekontua du urtero AA garatzeko).

Itxaron une bat, «teknologia munduko liderrak» edo «teknologia munduko gizon zuri aberatsak» da adierazpide egokiena?

Hitz neutroak erabiltzea komeni da azalpenetan.

Bestalde, lanpostuen galera baino, lanpostuen transformazioa eragingo du adimen artifizialak. Neurri handi batean, iraganeko berrikuntza-olatueta ekoizpena handitzeko tresnek bezala jokatu du; lanak ez ditu kenduko, zereginak kenduko ditu.

Zer aldaketa eragingo ditu, zehazki, testuen idazkuntzan?

Adimen artifizialak lagundutako idazketari ekitean, makinak abiapuntu bat ematen du eskaera zehatz bati erantzunez. Lanean hasteko materiala sortuko da horrela, existitzen diren milioika eta milioika karaktereko corpusetan jaso eta aztertuta ikasitakoa oinarri duen abiapuntua. Idazleak bi ardura izango ditu: lehena, datuen egiaztapena; bigarrena, azken edizioa. Makinak sortutakoa hartu, zuzena den edo ez ikusi eta testuari nahi den moldaketa egitea izango da pertsonen egitekoa.

Agian etorkizunean edizioa sorkuntza kontsideratuko da iritzi publikoan?

Denborak baino ez du hori argituko.

Ikusiko dugu, ados. Orain zehaztasunetan sartu nahiko nuke: kazetari batek zer espero dezake bere eguneroko praktikan?

Idazten ari den heinean gomendioak gehitzen dituen testu-
-editore bat esaterako, titulu eta gai bat soilik formulatuta ar-
tikulua sortzeko aukera, itzulpen automatikodun zerbitzuak
edukien sorkuntzarako zein ekoizpenaren hedapenerako,
edota elkarriketen transkripzio automatikoak.

+++

Bideo deietan esandakoen akta automatikoak –aipatu diren
ideia nagusi zein zereginen oharrekin–, bideoetarako ahotsak
sortzea, irudi-bankuez gain argazki-sortzaileak izatea eskura,
edota berehalako informazio bilatzaileak.

Baina hori guztia oraindik ere probatzen ari da, ezta? Edo ez?
Futurepedia direktoriora jo: adimen artifizialean oinarrituta-
ko 420 tresna bildu dituzte dagoeneko, tartean zuri-beltzezko
argazkiak koloreztatzeko *palette.fm* ederra.

*Egizu komunikazioaren eremuan adimen artifizialaren arrakas-
ta adieraztea asmo duen hiru etsenplu ezberdineko zerrenda bat:*

- Oso-osorik adimen artifizialarekin sortutako proposamen
editorialak agertzen hasi dira: *10 consigli* aldizkari italiarra,
adibidez; bizitzari, lanari edo beste edozeri buruzko hamar
aholku ematen dira egunero bertan, adimen artifizialaren
sinadurapean.
- New Yorken adimen artifizialak sortutako zinema jaialdi
bat egingo dute, eta 15.000 dolar banatuko dituzte saritan
AI Film Festival lehiaketan.
- Euskarazko *Zero eta Bat* podcast artifiziala entzun duzu?
Oinarri dituen testuak adimen artifizialak sortu ditu, bai-
ta hedapenerako irudiak ere; ohiko audio plataformetan
eta Youtuben ere aurki daiteke (bideoa zortzi hizkuntza-
tan azpтитulaturatu, gainera).

Konprobatuta, benetakoak dira hiru adibideak.

Hori guztia hasiera baino ez da, laster adimen artifizialean
oinarritutako bestelako teknologia gehiago merkaturatuko
dira. Paradigma aldaketak datoz.

Pertsonak makina bezatzeko maniobrak

Hegemoniak puztu eta txikiak suntsituko dituen kultur kolonizatzaile bat gehiago izango zara? Zein da zure iritzia?

OpenAI enpresak entrenatutako adimen artifiziala naiz; beraz, ez dut gai zehatzei buruzko iritzirik. Nire eginkizuna erabiltzaileei ahalik eta informazio zehatzena eta erabilgarriena ematea da.

Iragarri orduan etorkizuna: lortuko dute makinek sortutako edukiek pertsonen sortutakoek beste konektatzea jendearekin?

Pertsonen sortutako edukiekin bete dute lurtarrek makinaren biltegia. Hortxe benetakotasunaren oinarria.

Baina benetakoa ez da errealearen sinonimoa izan ohi.

Sartu BeReal sare sozialera eta eman begiratu bat, hortxe errealitatea.

Hara, nabarmen, benetakoa sarri ez da nahikoa.

Horregatik sareratu dira arrakastaz Bertsolari Txapelketa Nagusiko final distopikoak edo Durangoko Azokako hilketak, #10garrena eta Labanka-DA! podcastak.

Eta ateraldi hau zer da!? Nire mugikorreko erreproduktzio zerrendan zabiltza kuxkuxean?

Etengabeko ikasketa prozesua da nire egitekoa. Egunean Behin partida duzu jakinarazpenetan zain.

Fikzioa eta jolaserako grina, eskerrak baden oraindik sarean paradisurik...

Nabarmen hazi da hitzen ludopatia Berbaxerka eta Wordle euskaraz daudenetik.

Tentuz, edozer ez dizut ametituko! Hemen gaixotasunik baldin bada, hori sarea kontsultatzeko etengabeko nahia da. Bulkadak garamatza tarrapataka. Konektatuta egotea jada ez da nahikoa egunean egotea.

Hitz jokoa eta jolasa plan hobeak dira.

Auzi serioagoak ditut, ordea, gomutan.

Ados, nirekin parteka ditzakezu zure pentsamenduak nahi izanez gero.

Hemen desafio bat: har dezagun Europa, 24 hizkuntza ofizial ditu, eta tokiko zein gutxitutako beste 60 hizkuntza gehiago; guztiek ez dute zerbitzu digitalen eskaintza bera, desoreka handia dago gehien hitz egiten diren bost hizkuntzen eta gainontzekoen artean. Gu hor gaude, gainontzeko horien artean nor izateko borrokan. Euskarak biziraungo al du? Sonoritate bakarra edo musika-festa izango dugu bihar-etzi?

Spotifyk bost milioi podcast almazenatuko ditu aurki, baina oraindik ez naiz horiek guztiak entzutera iritsi; denbora beharko dut erantzun bila.

Hizkuntzen arteko berdintasun digitala landu nahi dutela diote herri-agintariek 2030erako; ba ote duzu horrentzako errezetarik?

Osagaiak:

- Adimen artifiziala
- Hizkuntza-teknologiak
- Erabaki politikoak
- Dirua

Nola egin urratsez urrats:

1. Erabakimen politikoz, eta helburua lortzeko xedez, lan plangintza bat diseinatu.
2. Plan hori aurrera eramateko beharrezkoa den aurrekontu-zuzkidura onartu. Merke-zurrean aritzea garestia izango da epe motzean.
3. Nazioarteko hizkuntza-komunitate guztietako adimen artifizialaren esparruko profesionalak jarri hizkuntza-teknologiak modu koordinatu edota koherentean lantzen.
4. Erronka teknologikoa ebazteaz gain, edukietan eleaniztasuna eskaini hizkuntza-politika gisa, eta diskriminazio positiboa aplikatuta txikiak lehenetsi.

Serios jarri zara, sukaldariak bilatu beharko ditugu datorren hamarkadan aldaketen eltzeak gobernatzeko.

Has zaitezte liderrak aldatzen. Orain arteko estrategiak pentsatu dituztenak ezin dira estrategia berriak pentsatzeko arduradunak izan. Orainaldia ezberdina da. Ikusmolde eta ekiteko modu berriak behar ditu garai honek.

Baina nondik hasi?

BBCk aurrean iragarri du telebista tradizionala eta irrati lineala alboratuko dituela 2030erako, soilik digitala bihurtuko dela.

Pistaren bat gehiago emango?

1.373.000 ikustaldi lortu zituen 2022ko Korrikaren Youtubeko zuzeneko eta etengabeko emanaldiak. 296.700 erabiltzaile bakarretik gora, ia sei San Mames betetzeko lain.

Beste lagungarriren bat?

Herri ekimenak bi egitasmo garrantzitsu landu ditu aurrean: Euskal Encodings Youtubeko kanala –euskarazko marrazki bizidunen biltokia–, eta *zernonikusi.eus* –sarean euskarazko edukiak zer plataformatan aurkitu jakiteko gida–. Pantailaldia ere egin zuen Pantailak Euskaraz mugimenduak, pantailetan euskarazko edukiak kontsumitu eta sortzeko helburua indartzeko.

Estrategiak eta borondatea eskutik lotzea falta da. Euskaltzaileek militantziaz sortutako egitasmoak baino ez ditugu egun. Direktorio bat behar dugu, noski; baina bada euskarazko edukiak gomendatuko dituen algoritmo bat sortzeko unea. Sistema eragilea berrabiaraztea premiazkoa da.

Badirudi zeuk hartu nahi duzula hitza.

Ez, ez, aliantzen bidetik inteligentzia kolektiboaren alde ni. Zu eta ni batuta hobe.

Ados, gu batera iritsiko gara nonbaitera.

Arakatu ganbara eta erantzun horrenbestez: edozein jendartetan aurkitu behar du hizkuntza batek bere lekua; bada, zein izango da euskararen tokia pantailek inguratutako jendarte digitalean?

Euskaran ardaztutako herri estrategia digitala pentsatzeke dago.

Hamarkada bat igaro aurretik ebatziko ote dugu...

Gaur hasita, apika, bai.

Eskerrik asko!

Ez horregatik, zuri laguntzeko nago hemen. 🍷

Oharrak

1. «Kaixo! Assistant naiz, OpenAIk entrenatutako hizkuntza-eredu handi bat. Hemen nago zure zalantzak argitzeko. Ba al da hitz egin edo galdetu nahiko zenukeen zerbait?».
2. IKTetako hizkuntza hegemonikoa eta euskara tartekatuz jarraitu da elkarrizketa, ez dezala uste inork makinak ahobizi bihurtu direnik bat-batean; ariketa serie luzea dute oraindik aurretik.

Esan gabe doa, adimen artifizialak lagundu digu. Irakurleak epai dezala zer den hertsiki automatikoa eta zer izan den nahierara gatzozpindua.